



Hanna Caspian

≡Panství≡
Greifenau

Noční oheň

Román

Panství Greifenau



Noční oheň

Original Title: Gut Greifenu - Nachtfeuer

Copyright © 2018 by Knaur Verlag.

An imprint of Verlagsgruppe Droemer Knaur GmbH & Co. KG, Munich

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Kateřina Batistová, 2024

Cover © ZERO Werbeagentur, 2024

© DOBROVSKÝ s. r. o., 2024

ISBN 978-80-277-4884-6 (pdf)

Hanna Caspian

Panství Greifenau



Noční oheň

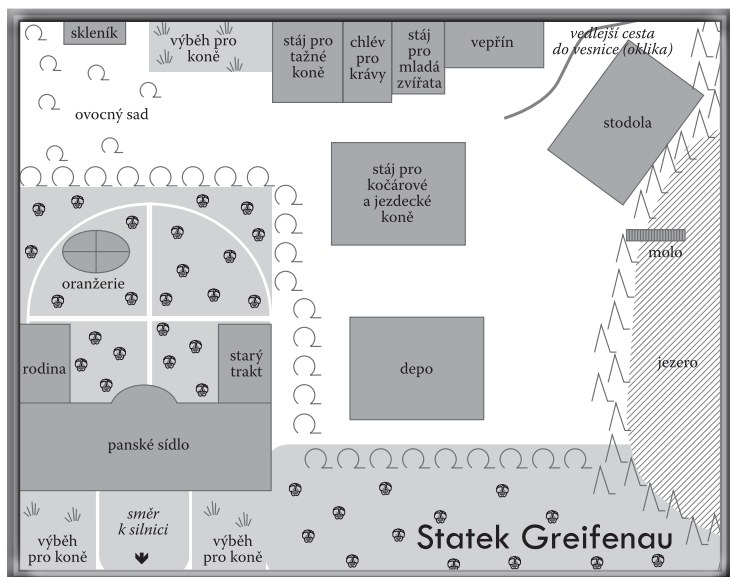
přeložila Kateřina Batistová

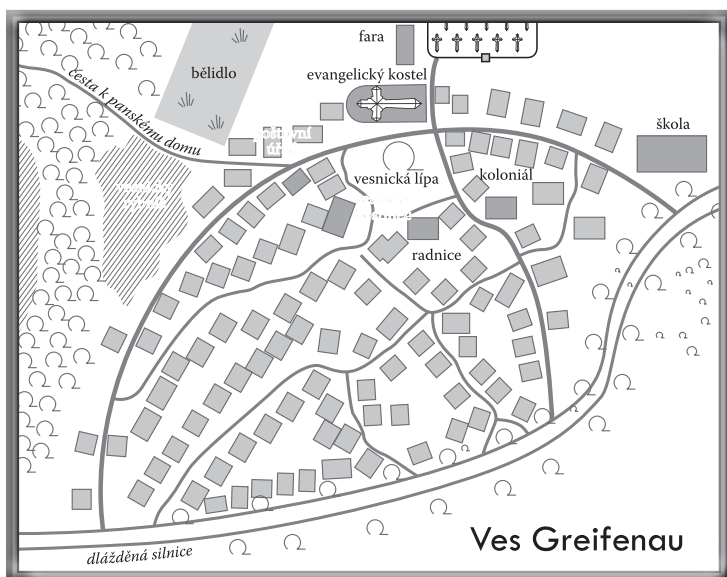


*Pro Lenu a Niklase,
pro Marcela, Evu a Lia,
pro Thora a Yoricka –
vřele doufám, že vaše generace nebude
muset nikdy zažít takovou válku*









Přehled osob

Panstvo

<i>Adolphis von Auwitz-Aarhayn</i>	velkostatkář, nový pán na panství Greifenau
<i>Feodora von Auwitz-Aarhayn,</i> <i>roz. Gregorius</i>	velkostatkářka
<i>Konstantin</i>	nejstarší syn
<i>Anastasia</i>	nejstarší dcera, provdaná hraběnka von Sawatzki
<i>Nikolaus</i>	prostřední syn
<i>Alexander</i>	nejmladší syn
<i>Katharina</i>	nejmladší dcera

Služebnictvo

<i>Albert Sonntag</i>	šofér a kočí
<i>Theodor Caspers</i>	majordomus a komorník
<i>Otilie Schottová</i>	mamzel, hospodyně a komorná
<i>Irmgard Hindemithová</i>	kuchařka
<i>Bertha Polzinová</i>	kuchtička
<i>Wiebke Plümecke</i>	pokojská
<i>Clara Fiedelová</i>	pokojská
<i>Hedwig Hauserová</i>	služka
<i>Kilián Hübner</i>	podomek
<i>Johann Waldner</i>	podkoní / vrchní čeledín
<i>Eugen Lignau</i>	čeledín
<i>Karl Matthis</i>	domácí učitel

Tomasz Ceynowa

polský dělník u zemědělských
strojů

Ida Plümecke

sestra Wiebke, pokojská

Paul Plümecke

bratr Wiebke, kovář

Ostatní

Egidius Wittekind

evangelicko-luteránský pastor

Paula Ackermannová

vnučka Egidia Wittekinda

Rebecca Kurscheidtová

vesnická učitelka

Julius Urban

syn bohatého průmyslníka

Eleonora Urbanová

Juliova matka

Ludwig von Preußen

synovec císaře Viléma

Amalie Sieglinde von Preußen

švagrová císaře

Sigismund von Preußen

mladší bratr císaře

Raimund Thalmann

správce statku

Therese Hindemithová

sestra Irmgard Hindemithové

Annabella Kassini

milénka

César Chantelois

francouzský soukromý učitel
v Petrohradu



Kapitola 1

21. srpen 1914, Greifenau, Zadní Pomořansko,
statek hraběcího rodu von Auwitz-Aarhayn

Svět na okamžik zatajil dech. Nebesa spolkla slunce. Každou minutou bylo temněji a chladněji. Dokonce i ptáci, kteří chvilku předtím rozrušeně povykovali, teď umlkli. Přírodu ovládlo neobvyklé ticho. Působivá podívaná vzbuzovala strach. Jako by to bylo poslední znamení lidstvu, aby si rozmyslelo své konání.

Irmgard Hindemithová nebyla jediná, kdo se křižoval. Také rty Wiebke a mamzel Schottové se pohybovaly jakoby v tiché modlitbě. Podomek Kilián přivíral oči. Katharina nedokázala odhadnout, jestli se mu dostal do očí kouř z cigarety, nebo ho oslepoval ten kousek slunce, který ještě byl vidět. Caspers stál vedle Alberta Sonntaga. Oba vysocí muži si stoupli za ostatní. Karl Matthis přibíhal ve spěchu do parku. Zřejmě ještě uklízel třídu.

Její rodina vyšla také ven. Stáli kousek dál vzadu v parku. Dědečkovy dogy, Týras a Cyrus, nejdřív dlouhé minuty skákaly venku kolem jako šílené, aby nakonec s vytím a staženými ocasy utekly do domu.

Matka přidělila svým blízkým tmavá skla. Ale i přes sklo byl malý flíček slunce stále jasně vidět. Matka jí zakázala, aby se dívala přímo do něj. Katharina mžourala přes kouřové sklo. Byl to ne skutečný pocit takhle tu stát uprostřed dne, okolo strašidelné ticho a potemnělá obloha. Fascinovalo ji to. Slunce z velké části zmizelo. Částečné zatmění slunce, vysvětloval Konstantin dnes ráno. Záblo ji. Nebo jí hrůzou přecházel mráz po těle? Když stín prošel nejvyšším bodem a postupně se zase vyjasňovalo, zdálo se, že si všichni oddechli.

„Zlé znamení,“ slyšela Katharina zašeptat kuchařku. Ženina slova jen potvrdila to, co si všichni mysleli.

„To by bylo.“ Tatínek zatleskal rukama. Výzva k pokračování v práci. Přítomní se vytrhli ze své nehybnosti, jako by předtím byli v hypnóze.

Konstantin mrkal a mnul si oči. Tvářil se rozmrzele. Už několik týdnů měl neobyčejně špatnou náladu. Alexander se opíral o hůl. Po-
užíval ji už skoro třičtvrtě roku. Také nic, co by obdařilo Katharinina nejmladšího bratra zvlášť dobrou náladou.

Matka zdvihla svůj slunečník a okamžitě začala nadávat. O něco zakopla. Zjevně se neřídila vlastní radou, neboť vrávorala poloslepá po trávníku. „Mé oči!“

Tatínek ji uchopil za ruku. „Mám tě odvést dovnitř?“

„Ne, musím do oranžerie. Dnes dovezou fontánu. Chci se ještě rychle před obědem podívat, jestli tam někdo konečně je.“

Pustil ji, ale zakopla znovu. Tatínek ji vzal za ruku a vedl ji k la-
vičce, která stála poblíž.

„Počkej pár minut, pak se to zlepší.“ Ohlédl se po Katharině. „Dítě, zůstaň s matkou.“ Potom se připojil k ostatním. Služebnictvo mizelo směrem k domu.

Katharina zůstala nerozhodně stát u matky. Kuchařčina předtu-
cha byla zřejmě správná. Dnes ráno si tatínek s Konstantinem spolu rozčileně šuškali u snídaně. Ruské vojsko napadlo předevcírem ně-
mecké říšské území u Gumbinnenu. V posledních dvou dnech byly dobyty a obsazeny velké části Východního Pruska. První velká bitva této války nedopadla pro císařské vojsko příliš šťastně. Poprvé od začátku války před třemi týdny uslyšela Katharina něco jiného než obvyklé provolávání hurá a chvalo zpěvy. Východní Prusko – to zna-
menalo, že se to možná týkalo i Anastasie a jejího rytířského statku. Nikolaus byl ve Východním Prusku na ustupující frontě u 8. armá-
dy. Rodina každou hodinu doufala, že dostane od jednoho z nich telegram.

Průchodem v živém plotě z habrů prošel jejich zahradník Jakob Bankow. Jestlipak se také díval na zatmění slunce? Každopádně chtěl zrovna jít k domu, když vtom objevil matku. Změnil proto směr.

„Paní hraběnko, mám bohužel špatné zprávy.“

Feodora pozvedla ruku, jako by byla stále ještě oslněna. Mžourala k němu vzhůru.

Vyčkával, jestli něco řekne, ale když mlčela, pokračoval: „Právě jedu ze Stargardu. Dnes zřejmě už nepřijede žádný vlak, rozhodně žádný vlak, který by dovezl fontánu.“

Matka se popuzeně vztyčila. „Jak to, že ne?“

„Opět změnili jízdní řád. Momentálně se odvázejí jen uprchlíci z východopruských příhraničních oblastí. Prakticky už jezdí jen vlaky z východu na západ. A pokud přijíždějí z Berlína, staví jen krátce a nepřeppravují žádné nevojenské zboží.“ Řekl to tak omluvně, jako by to sám zavinil.

„Ale jak se tedy má oranžerie dokončit?“

Matčin hlas zněl vrískavě. Jako by to byla skutečná katastrofa. Což v jejích očích patrně i byla. Letní slavnost se měla konat za necelý týden. A tři členové císařské rodiny Hohenzollernů přicestují již o den dřív.

Zatmění slunce bylo pro služebnictvo krátkým rozptýlením v práci. Už týdny se všechno uklízelo a pucovalo. Každý kout velkého sídla se musel lesknout. Maminka a tatínek chtěli udělat co možná nejdokonalejší dojem. Nicméně od dnešního rána, kdy se v novinách objevily špatné zprávy z východní fronty, se šířila nervozita. Katharina ji pociťovala všude. Ovšem doteď to nemělo nic společného s fontánou.

„To přeci nemůže být pravda.“

„Obávám se, že ano, milostivá paní.“

Matka uraženě dupala. „To mám pořádat slavnost s oranžerií, která není z poloviny dokončená?“

„Po dobu slavnosti můžeme na místo, kde má stát kašna, položit desky.“

Když se na něj matka zlostně podívala, spěšně dodal: „Můžeme ještě dva dny počkat, třeba ta fontána přeci jen přijde včas.“

Matka nepřátelsky zabručela, ale i ona musela uznat, že válečné zájmy mají přednost. „Dobrá tedy. Počkáme do pozitří, potom tu díru zakryjte. Až přijede císařská rodina, musí všechno vypadat

bezvadně.“ Varovně pohlédla na Katharinu. Totéž platilo i pro její dceru.

„Pojďme dovnitř. Každou chvíli musí zvonit k jídlu.“ Matka se ještě jednou otočila k Bankowovi. „Každopádně již můžete vyvěsit ty nové vlajky. Máte všechny?“

„Jistě: vlajku Německého císařství, pruskou i pomoranskou. Včera dorazily.“

„Alespoň něco.“ Matka popošla několik metrů a znovu se zastavila. „Katko!“ Nespouštěla svou dceru ani na okamžik z dohledu, zvlášť když nebyla ve svém pokoji.

Ale když se otáčela směrem k domu, vzbudilo její zájem něco jiného. „Kdo je to támhle?“

Jakob Bankow pohlédl směrem k silnici. „To by mohli být první uprchlíci z Východního Pruska. Několik menších roztroušených skupin jsem předjížděl na cestě sem.“

„Co tady dělají?“ Přeci nechtějí... Odežente je pryč. Nechci je tady.“

Přesně v tom okamžiku se před panským domem objevil Caspers a šel příchozím naproti. Roztáhl paže, jako by chtěl ty lidi zastavit. Což měl asi také v úmyslu.

„Takže, teď ty vlajky,“ řekla Feodora na závěr. Otočila se ke Katharině. „Kde máš slunečník?“

Katharina si sebou žádný nevzala. „Já... ehm...“

„Pche! K ničemu se nehodíš. Chceš se ukázat Ludwigovi von Preußen do hněda opálená jako děvče na poli.“ Vtlačila Katharině do ruky svůj slunečník.

„Dívka má mít sněhobílou pokožku stejně jako pleť na obličejích, krásné rysy tváře a jemné ruce. Proto si musíš kůži neustále chránit. Už tě nechci vidět bez slunečníku a rukavic. Nebo si myslíš, že se Ludwig von Preußen zajímá výlučně o tvůj rodokmen?“

„Jistě, matko.“ Katharině prolétlo hlavou, že musí zítra vstát obzvlášť brzy. Slunce do jejího pokoje svítilo jen ráno a další příležitost už do letní slavnosti určitě nedostane.

21. srpen 1914

Minulou sobotu povolali mnohé brance a příslušníky domobrany. Následující úterý obdržel dopis i Konstantin. Asi patřil k jedněm z prvních. Moc času mu nedali. I tak nebyl dopis žádné překvapení. Zvláštním způsobem byl i rád, třeba mu to psaní pomůže Rebeccu obměkčit.

Odešel hned po obědě. Teď už před ní nemusel skrývat svou pravou identitu. Rebecca sama se už nemá čeho obávat, i kdyby ji navštívil přes den. Nikdo by si nemyslel nic nevhodného, když jeden z členů hraběcí rodiny navštíví vesnickou učitelku. Jistě je třeba prohovorit úřední věci. Přesto jel na koni ke škole oklikou. Nebylo třeba provokovat zvědavé pohledy. Kromě toho chtěl být sám se svými myšlenkami.

Seno se sušilo ve velkých mandelích na posečených polích. Ječmen už svezli. Vesničané vyháněli na strniště své husy, aby si nacpaly břicha zrním spadlým na zem. Pšenice se zlatožlutě vlnila v hrdé nádheře. Lehký větřík čeřil klasy jako vlny na moři. Na polích s cukrovkou se naposledy plelo. Minulý týden se sklízely první brambory. Lihovar, v němž se část ječmene zpracovávala na pivo a část bramborových hlíz na pálenku, zrovna vypouštěl mnohoslibné voňavé obláčky.

Žně byly v plném proudu. Dny pachtýřů nebyly nikdy delší než v létě. Pro něj to byl nejkrásnější čas v roce. Odměna za námahu a tvrdou práci.

Loučit se se statkem zrovna teď ho fyzicky bolelo. Co když se nevrátí zpět? Co když padne na frontě a pohřbí ho do cizí půdy? V ústech měl sucho. Na druhou stranu by to ukončilo jeho největší bolest.

Před školou seskočil a otěže svého koně uvázal kolem větve. Třída, v níž se první až osmá třída učily dohromady, byla prázdná. Dnešní vyučování už skončilo. Obešel proto dům. Nahlédl dovnitř oknem. V jediné místnosti v přízemí, která byla zároveň kuchyní i parádním pokojem a kde byl i její psací stůl, nikoho neviděl. Rebečina ložnice byla v horním patře. Doufal, že tu je. Zaklepal.

Na okamžik se nedělo nic, pak se otevřely dveře a někdo šel nahoru po schodech. Od té doby, co odjeli z Ahlbecku, neviděl, že by se usmála. V tom letovisku u Baltského moře prožili své poslední krásné hodiny. Jak jen toužil být tam znovu. Společně s ní. V tom utajeném penzionu, kde se milovali.

V náručí držela několik knih. Složila je vedle jiné hromádky a přišla ke dveřím. Když na něj pohlédla, neměla v očích žádnou touhu, ale jen sotva skrývanou nechuť.

„Pane hrabě, dobrý den.“

Alespoň se už neuklonila. Konstantin se nadechl. V jejím výrazu nedokázal rozeznat nic smířlivého. Mlčky jí podal dopis.

Podívala se na papír, pak na něj. „Předpokládám, že je to něco, co se mě úředně týká jako učitelky ve vesnici?“

„Prostě si to přečti, prosím.“ Proč mu to tak ztěžuje? Samozřejmě že věděl proč. Celý rok ji obelhával. Předstíral, že je někdo jiný. Lhal, aby jí mohl být nablízku.

Sáhla po dopise. Krátce svažila čelo, dočetla a dál na dopis zírala. Jako by hledala správná slova, vhodná pro reakci vesnické učitelky. Její dech byl trochu zrychlený.

Konstantin na vteřinku doufal, že mu teď odpustí. Ale nestalo se.

Vrátila mu dopis. „Předpokládám, že jste se přišel rozloučit. Přejí vám, abyste se ve zdraví vrátil.“ Vystrčila bojovně bradu. Víc asi nemohl očekávat.

„Stejně jako to přeji všem vojákům, kteří nyní musí na frontu,“ dodala rychle. Jako by mezi nimi neexistovalo žádné zvláštní spojení.

Kolik úsilí ji muselo stát, aby zůstala tak odtaziťá? Byl to její způsob, jak s touhle tak nenadále skončenou záležitostí zacházet. Konstantin znal Rebeccu jako vřelou a srdečnou ženu, u které častěji, než bylo zdrávo, platilo co na srdci, to na jazyku. A teď vystupovala chladně a uzavřeně. Jako by nevěděl, jak to v jejím nitru bouří.

„Opravdu mě necháš jít takhle do války?“

Podívala se na něj zjitřeným pohledem. Zase to v něm na okamžik posílilo naději, že by mohla být konečně vlídnější.

Ale pak řekla: „Vy všichni jste tak opilí válkou, těmi vítězstvími v Dánsku a ve Francii. Vy si skutečně si myslíte, že tuhle válku vyhraje za pochodu.“

„Já to ale vůbec nechci. Nikdy bych se nepřihlásil dobrovolně.“ Samozřejmě to byla jeho vlastenecká povinnost nastoupit vojenskou službu. Ale ve svém srdci se odvodu vzpíral. Zrovna v těchto těžkých časech nechtěl statek nechat jen v otcově péči. „Ty velice dobře víš, že jsem tuhle válku nikdy nechtěl.“

„Slyšela jsem, co prohlašuje císař: Najednou už nezná žádné strany a žádná vyznání. Náhle jsou všichni Němci bratři. Lže úplně stejně dobře jako ty. Jako by předtím sociální demokraty nesmiřitelně nepotíral. Ze dne na den už to nejsou ‚tovaryši bez vlasti‘?!“

„Tvoje Sociálně demokratická strana Německa dobrovolně vyhlásila, že je připravena v případě války zachovat poslušnost.“

„Ne všichni.“ Krátce nakrčila nos, jako by ji rozhodnutí sociálních demokratů o hradním míru nijak zvlášť netěšilo. „Ty a tobě rovní těží z utrpení ostatních. Nakonec bohatí ze všech zemí vyhrájí a chudí ze všech zemí prohrají. Tak je to vždycky, v každé válce.“

„To přeci vůbec není pravda. Padnou i vojáci šlechtického původu.“

Zase bojovně vystrčila bradu. „Možná že to neplatí v jednotlivých případech, ale v obecné rovině je to určitě pravda. A ty to víš.“

Konstantin věděl, že jakmile se pustí do tohoto tématu, může jen prohrát. Ale alespoň mu zase tykala. To byl malý pokrok. „Rebecca, nejsem tu proto, abych s tebou diskutoval o politice. Jsem tu proto, že tě miluji.“

Tohle zase bylo téma, do něhož se ona nechtěla za žádnou cenu pustit. „Pověz mi, když potáhneš se svým oddílem do pole, kdo bude vpředu? Nevypadáš jako kanónenfutr.“

Konstantin potřásl nesouhlasně hlavou. „Copak ti není jasné, že bych mohl v poli zemřít?“

„Tak nechoď do války!“

„Musím, dostal jsem povolávací rozkaz.“

Dál už neřekla nic, jen se na něj dívala.

„Nedokážeš mě přimět, abych věřil, že je ti jedno, jestli padnu.“

„Nic mi není jedno. Tahle válka mi není jedno. Chci, aby nezemřel vůbec nikdo. My všichni ztratíme na bitevním poli naše otce a bratry, manžely a syny. Lidé budou zmrzačení, zlomeni, bez domova. A je mi jedno, ze kterého jsou národa. Už teď je mi všech líto.“

„Vždyť i mě může trefit střela. Nebo granát. Rebecca! Smiřme se přece.“

„Už jsem ti přece řekla, že ti nepřeji nic špatného.“

„Co když se už nevrátím?“

Na chvíli zaváhala. „To se beztak už nedozvím.“

„Jak to?“

Její pohled na okamžik zalétl k malému stolku v obýváku. Ležel na něm dopis.

Konstantinovi stačila jen chvilinka. Tušil, co je to za dopis. „Máš už nové místo?“

Skoro to vypadalo, že začne plakat. Než odpověděla, předsunula trucovitě spodní ret dopředu. „Téměř. Otec mi říkal, že se v Charlottenburgu uvolnilo hodně učitelských míst. Tak budu se svou rodinou a můžu ještě něco ušetřit.“

„To všechno jsou jen zástupné důvody. Já tě prosím, zůstaň tady. Ty děti,“ sáhl po její ruce, „zdejší děti tě potřebují. Možná nedostaneme žádného nového učitele, když teď všichni muži táhnou do boje. Přeci nás nemůžeš jen tak nechat na holičkách!“

Prudce odtáhla ruku.

„Rebecca, teď, když přeci jen musím na frontu, když teď... mám před sebou to nejhorší, chtěl bych alespoň vědět, že tu jsi. Že tu na mě čekáš.“

„Čekat na tebe?“ V těch slovech rezonoval veškerý její nesouhlas. Jako by bylo naprosto šílené, že by tu kvůli němu čekala. Rozhodně potřásla hlavou. „Můj otec zrovna mluvil s několika lidmi. Rodiče prahnou po tom, abych se k nim teď vrátila.“

„A ty? Co chceš ty?“

Hořce se usmála. „Já chci dál učit. A děti v Charlottenburgu potřebují učitelku stejně nutně jako děti tady.“

„Rebecca... zapřísahám tě: Zůstaň, prosím!“

Do obličeje se jí vrátil odtazitý výraz.

„Nemám tu už nic, co by mně drželo. Nikoho. Zničil jsi to svou neupřímností. Už ti nedokážu věřit. Nikdy víc. Je mi líto.“ Její poslední slova zněla definitivně. Ustoupila o krok dozadu a vypadalo to, jako by mu chtěla zavřít dveře před nosem. Pak přeci jen zaváhala.

„Skutečně ti nepřeji nic zlého. Ze srdce ti přeji, aby ses vrátil z války zdrav a bez úhony. Ale nepočítej s tím, že tu na tebe budu čekat.“ Dostatečně pomalu, aby nepůsobila nezdvořile, zavřela dveře.

Konstantin hleděl na malé prasklinky ve dřevě. Jako by si je chtěl navždy, po zbytek věčnosti, vštípit do paměti, Okamžik, kdy se vytratila veškerá naděje.

Otupěle šel zpět ke svému koni. Byl hluboce zasažen. S tím, že by mu tváří v tvář možné smrti neodpustila, nepočítal. Vztekle odkopl kámen z cesty. Zatraceně. Nejradši by se k ní vrátil do bytu a trásl s ní tak dlouho, až by přišla k rozumu. Věděla stejně dobře jako on, že ho stále miluje. A on miloval ji. Ale Rebecca byla žena s vlastní vůlí a vlastní hlavou. A právě proto ji také miloval.

Nasedl na koně a jel pomalu k hlavní silnici. Musí tedy uskutečnit svůj nenáviděný plán. Jak rád by od toho upustil. Kdyby Rebecca zjistila, co má v úmyslu, pak by mu teprve neodpustila. Bylo to přesně to, co předhazovala jemu a jeho společenské třídě – zneužití moci. Konstantin to nechtěl ničím přikrášlovat, neboť to bylo přesně ono.

Když zabočil na širší silnici, uviděl na protilehlé straně pastora Wittekinda. Zrovna přijížděl jeho směrem. Konstantin si povzdechl. Jako by ho osud sám chtěl nakonec postrčit tímhle směrem. Byl by rád o tom ještě popřemýšlel. Ovšem na druhou stranu za dva týdny nedospěl k žádnému jinému výsledku. Musí uplatnit svůj vliv, aby zabránil nejhoršímu. Tomu nejhoršímu pro něj.

„Pane pastore, dobrý den.“

„Vaše Blahorodí.“ Duchovní se zdvořile uklonil a zůstal stát vedle koně.

„Nedělní kázání bylo dojemné.“

„Blaho mé obce mi leží na srdci. Obzvláště v těchto těžkých časech. Slyšel jsem, že už devět mužů z vesnice dostalo povolávací rozkaz.“

„Deset.“ Povytlhl dopis, který si předtím strčil do náprsní kapsy.

Wittekind přikývl. „Jedenáct, když počítáme i vašeho bratra. Jsou nějaké novinky z Východního Pruska?“

„Nevím o nic víc, než co stojí ve zdejších novinách.“

„Tak, doufejme, že to skutečně zůstane krátkým intermezem. Možná se pro nás příliš mnoho nezmění.“

Konstantin musel myslet na to, jak se mýlí. Pro něj se toho tolik změnilo. „Víte, když muži narukují, je to jedna věc. Ale nechci, aby se někdo až do doby po žních hlásil dobrovolně. Můj otec to vidí stejně.“

„Slyšel jsem, že už povolávají muže z okolí Stargardu. Nabízejí jim slušné peníze. V továrnách už schází hodně dělníků.“

„To je přeci opravdu nespravedlivé. Zrovna teď, o žních. Skutečně mi velice záleží na tom, aby tu nikdo neopouštěl své místo, lhotejno, kde zrovna pracuje. Hledat výhody jen sám pro sebe, pouze proto, že se všude zoufale shánějí pracovní síly, považují za nevlastenecké.“

„V tom s vámi zcela souhlasím.“

„To platí pro všechny. Jak pro muže, tak pro ženy.“ Konstantin polkl knedlík v krku, aby udělal místo svému pokrytectví. „K mým uším dolehly zvěsti, že si naše vesnická učitelka chce podat přihlášku jinam.“ Ach, jak byl sobecký.

„To nepřichází v úvahu!“

Přesně to chtěl Konstantin slyšet. „Byl bych rád, kdybyste mohl uplatnit svůj vliv u školského úřadu, aniž by se o tom dozvěděla. Nechtěl bych, aby vznikla zlá krev.“

„To určitě nebude problém. Škola v Greifenau je v mé duchovní péči. A školní inspektor musí s přeložením souhlasit. Mám tam vyvíjející kontakty.“

Konstantin se spokojeně usmál. „Je potěšitelné, když víme, že máme na své straně vlivného muže.“ Zamlaskal na koně.

„Mé nejoddanější pozdravy vašemu panu otci.“

„Vyřídím, můj milý Wittekinde. Vyřídím.“

Konstantin pobídl koně do klusu. Nebyl to zrovna ten nejušlechtilejší způsob, ale nestalo by se to, kdyby i on neměl vlastní vůli a tvrdou hlavu. Čas na frontě bude pro něj snesitelnější, když bude vědět, že je Rebecca v Greifenau.

27. srpen 1914

Pohledy všech sledovaly zepelín vznášející se nedaleko na obloze.

„Nasazujeme ho na pozorování nepřátel,“ vysvětloval Sigismund von Preußen, bratr císaře. Působil napjatě.

Katharina vysílala za nebeským plavidlem přání všeho nejlepšího. Zepelín letěl na východní frontu, kde se zdržovali oba její starší bratři.

Matka byla strašlivě nervózní, ovšem z jiného důvodu než císařův bratr. „Můj prostřední syn je již od začátku srpna pryč.“ Chtěla za každou cenu zanechat pozitivní dojem. „Je politováníhodné, že se opět neseznámíte s mým nejstarším synem. Včera musel na frontu.“

„Možná tam dorazí ve stejnou dobu jako zepelín. Z dálky nevypadá, že je rychlý, ale ubezpečuji vás, že tyhle vzducholodi jsou velice hbité,“ holedbal se Ludwig svými vojenskými rozumy.

Ani jeho otec Sigismund, ani její otec nikdy v žádné válce nebyli. Ale Ludwig navštívil minulý týden se svým strýcem, císařem Vilémem II., hlavní stan vrchního vojenského velení v Koblenzi. Tak byl západní frontě a skutečným bojům blíže než kdokoli jiný z přítomných.

Katharina co nejúzkostlivěji dbala na to, aby nevznikla žádná příležitost, při níž by mohla s Ludwigem von Preußen zůstat o samotě. A pro všechny případy instruovala Alexandra. Neměl císařova synovce spustit z očí. Ale zrovna teď nebyl její bratr v dohledu. Katharina zůstávala zdvořile odtazítá, dostatečně zdvořile na to, aby ji matka nepeskovala. Větší odpor proti tomu hnusákovi momentálně klást nemohla.

Zdálo se, že její odmítavé chování kupodivu Ludwigovi vůbec nevadí. Pořád dumala nad tím, proč se o ni ještě zajímá. Při poslední návštěvě mu dala dostatečně jasně najevo, že o něm nechce ani slyšet.

Jeho matka, Amalie Sieglinde von Preußen, Katharinu kriticky pozorovala, ale zdálo se, že její skeptický pohled patří hlavně jejímu synovi. Jako by nebyl úplně při smyslech, že si vybral zrovna tuhle lantkrabčící dceru. To by Katharině mohlo přijít vhod. Možná že císařova švagrová během své návštěvy s konečnou platností zjistí, že

rodina von Auwitz-Aarhaynových z Greifenau není pro jejího syna rovnorodá.

Katharina číhala na moment, až bude s Ludwigovými rodiči sama, aby se chovala co možná nejméně jako venkovské nemehlo. Ale jako by matka větrila její záměr, nespustila ji ani na vteřinu z očí.

Proto se přehnaně zdvořile věnovala jiným hostům. Nechtěla přispívat k dalším matčiným sankcím. Snaživě chodila od jedné skupiny ke druhé, hovořila s přítomnými o počasí, o květinách nebo jiných tématech vhodných pro mladou dámu.

Byla pozvána rodina von Klaffových, stejně jako ostatní venkovská šlechta z okolí. Dorazily k nim četné významné osobnosti dokonce ze Štětína. Ti lidé stáli ve svých nejlepších šatech ve stínu pavilonu, neboť bylo velice horko. A co možná nejdecentněji na ně zírali. Koneckonců setkat se osobně s příslušníky císařské rodiny, to už bylo něco zvláštního.

Wiebke a Clara roznášely studené nápoje a šampaňské. Mamzel Schottová nosila předkrmy a sendviče a pan Caspers střežil z kraje parku okolní krajinu, aby se nic nepokazilo. Ze sousedních vesnic si vzali na pomoc čtyři služební. Také Irmgard Hindemithová dostala na výpomoc do kuchyně tři ženy z Greifenau. Kuchařka se skutečně překonala: díky ledu z ledárny vykouzlila fantastický malinový sorbet.

Včera večer se v úzkém kruhu podávala bezchybná večeře. Dnes se to celé opakovalo v širší společnosti. Plesový sál byl již vyzdoben a dlouhé stoly prostřeny. Tenhle večer bude ještě výzva. Matka samozřejmě trvala na tom, aby Katharina seděla vedle Ludwiga. Tomu nedokázala uniknout. Ale zítra ráno po snídani bude tahle strašidelná věc u konce. Návštěva odjede. A s trochou štěstí se Ludwigovi rodiče přesvědčí, že statek Greifenau není žádná velká výhra. Pokud to navzdory očekávání nedopadne a matka bude na svatbě stále trvat, musí Katharina zvážit jiné východisko. Pro ni bylo hotovou věcí, že se za Ludwiga von Preußen neprovdá – nikdy.

Ludwig se k ní naklonil. Katharina jakoby náhodou v tomtéž okamžiku mávnutím přivolala Claru, úplně jako by si nevšimla, že jí chce Ludwig právě něco říct. Vzala si z podnosu další sklenici

šampaňského a dala Claře tu prázdnou. Radši jen dělala, že pije, protože se jí už trochu točila hlava. Horko udělalo své.

Katharina měla dojem, že v Clařině obličej zaznamenala únavu. V posledních dnech se služebnictvo muselo otáčet, přičemž normálně by rodina pobývala celý srpen v letním sídle u Baltského moře. Od jarního pobytu rodiny v Petrohradu nemělo služebnictvo žádný oddech.

„Ach, tady přichází má nejstarší dcera. Prosím za prominutí, ale dorazila teprve dnes ráno. Musela si po námaze z cesty nejprve odpočinout.“

Otec zněl nepokrytě ustaraně. Skutečně jí dnes ráno doslova padl kolem krku, když se trochu překvapivě a bez ohlášení objevila.

Anastasia vypadala formálně dokonale. Měla na sobě béžové letní šaty s krajkou, dlouhé rukavice, klobouk a k tomu padnoucí slunečník. Dnes dopoledne si ještě zdřímla, ačkoliv strávila noc ve vlaku v kupé 1. třídy. Katharina slyšela, co maminka po snídani pošeptala otci. Na nádražích ve Východním Prusku musí panovat chaotické poměry. Nejdřív nejezdily žádné vlaky, potom jen vlaky vyhrazené pro přepravu vojska, které vezly tisíce vojáků na frontu. Byla to vlastně neskutečná věc, kterou by od ní a její dcerušky nikdo neočekával, ale přesto cestovala z Braunsbergu v tom vojenském vlaku, aby se dostala alespoň do Gdańska. Jinak by musela s dětátkem přečkat noc na nádraží. Pravidelný jízdní řád už neexistoval.

V Gdaňsku už byly připravené vlaky, aby nabraly uprchlíky. K Anastasiině nelibosti se muselo čekat tak dlouho, až byl vlak plně obsazen. Dělníci a sedláci museli stát v chodbičce. Nával v kupé byl obrovský, v noci věčně někdo pobíhal v chodbě. Sama Anastasia se musela o své kupé dělit až do Köslinu s jinou hraběcí rodinou. Avšak jen ten, kdo její sestru opravdu dobře znal, mohl rozpoznat, že se jí v tomto okamžiku vede všelijak, jen ne skvěle.

Anastasia přišla blíž a dokonale se uklonila. Ona by si pravděpodobně Ludwiga vzala ihned, prolétlo Katharině jízlivě hlavou. Říšský hrabě von Sawatzki byl o více než šestnáct let starší, tedy skoro dvojnásobně. Její velká sestra při tom málu, co kdy zmínila, neřekla nikdy ani slovo o tom, že její muž má pleš a že je mu nepříjemně

cítit z pusy. Byl vlastníkem velkého rytířského statku v nejúrodnější oblasti Východního Pruska a měl nejlepší kontakty s různými panovníckými rody. To stačilo.

Ludwig uchopil Anastasii za ruku. Aha! Takže ví, jak dokonale políbit ruku, uvědomila si Katharina. To jenom jí rty oslintával kůži. Ačkoliv sestra byla podle jejího mínění třikrát krásnější než ona sama, zdálo se, že na Ludwiga neudělala naprosto žádný dojem.

„Chudinko. Musela jste zažít hrozné věci.“

Samozřejmě už všichni věděli, co se přihodilo. Ruská vojska převálcovala jako parní válec východopruskou hranici. Němci překvapení masivním náporem ustoupili a přenechali skoro dvě třetiny Východního Pruska carským oddílům.

„Od dob vojsk Napoleona III. žádný cizí voják nevstoupil na německou půdu. Celé Německé císařství bylo překvapeno,“ snažil se princ Sigismund ospravedlnit ten chaos.

„V Gdaňsku se rozpoutalo peklo. Jedni přijíždějí z východu, druzí na východ jedou. Nádraží jsou jeden velký zoufalý zmatek. Bylo obtížné dohlížet na chůvu a mou dcerou.“ Anastasia nasadila dostatečně zmučený výraz. „Nejhorší je samozřejmě ta nejistota. Kdo ví, kdy budeme moci zase nazpět. A jak to tam bude vypadat. Slyšela jsem o hrozném pustošení.“

„No, no. To jsou všechno babské tlachy,“ tvrdil Sigismund von Preußen. „Můj bratr má všechno pevně v rukou. Druhá bitva u Gumbinnenu se už nebude konat. To vám zaručuji. Teď, když otěže převzali Hindenburg s Ludendorffem. To jsou nanejvýš schopní muži.“

Všichni se usmívali. Všichni tomu chtěli věřit.

„Přijela jste sama?“ ptala se Amalie Sieglinde von Preußen.

Anastasia přikývla a vzala si sklenici šampaňského. „Můj choť je právě na důležité diplomatické misi. Obávám se, že vám nemohu říct více.“ Obrátila se k Sigismundovi von Preußen. „Možná že jeho bratr ví víc.“

Ten souhlasně přikývl. Krátce se rozhlédl. „Jsme tady v rodinném kruhu. Existuje tajné poselství, které bylo vypraveno do Osmanské říše. Enver Pascha ještě není úplně přesvědčen o tom, že se oficiálně postaví na naši stranu. Ale je to jen otázka týdnů. Je možné, že váš

manžel je jedním ze zvláštních vyslanců. Slyšel jsem, že hrabě von Sawatzki dokáže uskutečnit pravé diplomatické zázraky.“

Anastasiina tvář zářila hrdostí.

Také matka zářila. Nejen kvůli té velké chvále, ale především proto, že císařův bratr viděl obě jejich rodiny jako přísežné společenství. Katharině bylo jasné, že pro matku to nemohlo probíhat lépe.

„Řekněte, milý Auwitzi, jak jsem včera viděla, žně jsou už v plném proudu. Bude letos lepší úroda než loni?“

Tatínek přikývl. „V každém případě. Bude skvělá, naprosto skvělá.“

Amalie Sieglinde von Preußen se obrátila k matce, jako by ji už omrzela tahle nepříjemná témata, vzala ji v podpaždí a popošly několik kroků. Hraběncin obličej vítězoslavně zářil, jako by ji právě povýšili na dvorní dámu.

„Máte tu skvostnou oranžerii. Prokázala jste vynikající vkus.“

„Právě jsme ji dokončili. Fontánu jsme skutečně instalovali teprve předevčírem. Opozдила se dodávka. Mramor pochází z Itálie.“

Katharině se dvojnásobně zrychlil tep. Tatínek rozprávěl se Sigismundem von Preußen, matka si vykračovala s jeho chotí. Pro jejich syna to byl perfektní okamžik, aby se nepozorovaně na Katharinu vrhl. Zrovna udělal krok k ní. Musí ji rychle napadnout nějaká klička.

Trochu překotně přiskočila z boku k oběma ženám. „Vaše Výsosti, na naši slavnost jsme oranžerii ještě vyzdobili. Ale od zítřka tam budeme přijímat uprchlíky z Východního Pruska.“

„Je báječné, že tu nalézám tak hluboce vlastenecké smýšlení.“

Matka útrpně zachovávala zářivý výraz. Tímhle tématem nebyla vůbec nadšena. V posledních dnech došlo ke sporu mezi ní, Konstantinem a otcem. Matka všechny skupiny odháněla od dveří, než do toho vstoupil Konstantin. Oba nakonec přesvědčil, že jejich nesobecká podpora udělá na císařskou rodinu dojem. Feodora se jen s nechutí podvolila synově vůli. Kromě toho byl Konstantin už od včerejška pryč. Katharina tušila, že matka nedodrží to, co slíbila.

„Pokud to bude ještě vůbec nutné. Většinu jsme ubytovali ve vesnici. Zrovna před několika měsíci jsme nechali postavit novou ubytovnu.“

„Ale z poloviny jsou tam ubytováni pomocníci při žních. Proto další uprchlíky ubytujeme zde,“ doplnila Katharina.

„Vynikající nápad,“ souhlasila vysoce postavená dáma. „Rovněž jsem si jistá, že se jedná jen o dny, potom se budou moci všichni zase vrátit zpět do své vlasti.“

„Všichni šlechtici budou samozřejmě ubytováni u nás v panském domě. To se rozumí,“ doplnila matka bez rozmýšlení.

Bezťak to stejně asi nebude nutné, neboť východopruské šlechtické rodiny se stěhují buď na jiné své statky, nebo najdou ubytování u své rodiny. Jen chudé rodiny nemají žádné příbuzné, kteří žijí daleko a mají připravené hostinské pokoje.

Katharinin pohled zabloudil k sestře, která vzrušeně rozmlouvala s Ludvigem von Preußen. Prima, ať toho netvora zabaví.

Alexander šel prostředkem pěstěného trávníku a kráčel přímo k tatínkovi a princ. Při těchto příležitostech nepoužíval hůl. O to bylo jeho kulhání zřetelnější. Něco nesl. Kus papíru. Katharina se pokoušela určit z výrazů obou mužů, co se děje.

Ženy už téměř došly k oranžerii, když na ně zavolali. Katharina obě následovala zpět ke skupině.

„Má drahá, dostal jsem telegram. Musím se bohužel okamžitě rozloučit.“ Sigismund von Preußen vůbec nevypadal zkroušeně.

Jeho žena se vyděla. „Doufám, že žádné špatné zprávy?“

„Uklidni se. Včera začala na východní frontě ofenzíva mezi Allensteinem a Tannenbergem. Zatím se zdá, že není nic rozhodnuto. Ale je tu důvod k naději.“

Princ se obrátil k otci. „Můj milý Auwitzi, musíte mě omluvit. Nemám sice žádné oficiální povinnosti, ale rád bych podpořil naše vojska v přední linii. Odtud budu nejpozději za den u břehů Visly.“

„Ale samozřejmě.“

Sigismund von Preußen vrhl na syna vyzývavý pohled. V Katharině už klíčila naděje.

Ale ten se ze situace galantně vymluvil: „Já se postarám o to, aby se má paní matka vrátila ve zdraví do říšského hlavního města. Přece ji při všech těch zmatcích na nádražích nenecháme cestovat domů samotnou.“

Katharina potlačila hlasitý povzdech. Že by byla jeho matka „samotná“, o tom nemohla být ani řeč. Její doprovod se skládal z více než půl tuctu sloužících, kteří v patře pro služebnictvo všechny děsili všelijakými zvláštními přáními. Kromě toho cestovali v císařském salónním vagónu, který mohl být samostatně připojen k libovolnému vlaku. Určitě nemuseli řešit plná kupé.

I otec se na Ludwiga zlobně podíval, nic dalšího však neřekl. Škoda. Včera Katharina nabyla dojmu, že má otec svého syna dost pod palcem. Ale ani včera, ani dnes se nijak nápadně neprojevoval.

„A vy? Vy nemáte žádné oficiální povinnosti?“ vylétlo z Kathariny. Bylo to poprvé, co se obrátila na Ludwiga přímo.

Pobaveně se usklíbl. „Ale jistě, má nejmilejší. Osobně podporuji všechny zájmy mého strýce. Laskavě mi dal ale na několik dní volno, abych nemusel odříct svou návštěvu u vás. Měl mimořádné pochopení pro to, jak moc jsem se sem těšil.“

Nyní přistoupil přímo k ní a uchopil ji za paži. „Pojďte, doprovodíme mého otce do domu.“

Samotný jeho dotek stačil, aby ztuhla. Jak hloupé to od ní bylo. Kéž by si to odpustila. Ale zrovna v tom okamžiku se Alexandrovi vedle ní podařilo klopýtnout.

„Katko.“ Alexander se podvědomě chytil její druhé ruky, jinak by hrozilo, že padne.

Katharina se osvobodila z Ludwigova sevření. „Ach. Pojď, pomůžu ti.“ Alexander byl opravdu skvělý.

„Můj nejmladší stoupl loni na podzim do medvědí pasti,“ vysvětloval otec vcelku zbytečně. Mávnutím přivolal Wiebke a sáhl po plné sklenici. „Dřív, než odejdete, chtěl bych pronést přípitek.“ Katharině proběhlo hlavou nepříjemné chvění. Co když už existuje nějaká dohoda mezi otcem a Sigismundem von Preußen? Plánovali včera večer v kuřáckém salónku svatbu? Teď by to byl dokonalý okamžik, aby veřejně oznámili její spojení s Ludwigem von Preußen. Zachvátila ji panika.

„Tatínku?!“ Měla pocit, že se jí po obličejí šíří tisíce červených skvrn. Byť to bylo tak trapné, jí to bylo úplně jedno.

Otec na ni jen blahovolně pohlédl. Adolphis von Auwitz-Aarhayn počkal, až si získá plnou pozornost.

„Rád bych se všemi přítomnými připil na zdraví svých dcer. Na mou překrásnou dceru Anastasii, která je opět v radostném očekávání, jak jsem se dozvěděl.“

Radostný šepot prostoupil celým davem. Matka hrdě objala svou nejstarší dceru. Otec učinil rukou odmítavé gesto a lidé umlkli.

Katharině začalo najednou pískat v uchu. Nepříjemný zvuk, hlasitý a pronikavý. Otcova slova k ní pronikala nejasně.

„A také na naši nejmladší, Katharinu, jíž bude určitě za několik let rovněž dopřáno takové mateřské štěstí. Na našeho císaře.“

„Na naše vítězství,“ doplnil Sigismund von Preußen.

„Hip, hip, hurá.“ Všichni se přidali k trojnásobnému provolání slávy císaři.

Jen Katharina ne. S úlevou vydechla vzduch, který dosud zadržovala.

27. srpen 1914

Nikolaus vnímal mezi stehny mohutný koňský hřbet. Chvěl se. Rychle pozvedl šavli a cíleně sekl. Tělo padlo k zemi. Dobře! Už brzo odříznou ruským silám možnosti ústupu. Ačkoliv mají nad císařskými vojsky početní převahu.

Nádherný pocit, poté, co byli teprve před týdnem tak hanebně poraženi u Gumbinnenu a museli se na povel generálplukovníka von Prittwitze stáhnout za Vislu. V mužstvu to vřelo.

Ale vrchní vojenské velení vyvodilo spolu s vládou důsledky. Zbavili von Prittwitze velení. Nastoupil za něj penzionovaný generál von Hindenburg po boku s generálem Ludendorffem. Konečně začali ve Východním Prusku místo ústupu zase postupovat vpřed.

Nikolaus se nacházel na poli mezi Tannenbergem a Usdau. Jeho jednotka se přemístila vlakem z Královce do Seebenu. Jeli kolem Braunsbergu, skoro na dohled od Anastasiina velkostatku. Po cestě si prohlížel krajinu. Někde tu najde kus země, kde se usídlí. Nejlepší

orná půda, stejná jako ta pod jeho nohama. I když tu bylo všechno zdupáno, stále se daly rozeznat nádherně vzrostlé brambory. Stovky koňských kopyt vyrývaly masité hlízy ze země.

Nikolaus ujížděl na koni vpřed, směrem k výšině. Kůň klopýtl, podlomily se mu přední nohy. Spadl do bláta. Kůň se marně pokoušel znovu vstát. Měl něco s pravou přední nohou. Nikolaus neměl čas se o zvíře starat. Ať ho postřelil kdokoliv, příště namíří hlaveň na něj.

Spěšně vyskočil na nohy, sebral karabinu nějakého mrtvého a pokračený postupoval vpřed. Přesl cestu a vstoupil na další pole. Louku nedávno posekali. Každých pár metrů stály kupky sena, většina z nich hořela. Štiplavý kouř se táhl bitevním polem. Vynořil se stín. Přimhouřil oči, zamířil, vystřelil. Rudá skvrna. Přidušený výkřik. Tělo padlo na znak.

Tři kroky vpřed. Další muž ve špatné uniformě se k němu otočil, zalíčil zbraň. Bleskově na něj namířil karabinu. Najednou úplně zkoprněl. Zděšeně spustil zbraň. Ruka se mu trásla. Málem udělal osudovou chybu.

„Fjodore?“ hlesl. Nikdo ho neslyšel. Kolem zuřila bitva. Sykot a pískot a zvuky výbuchů rozmetané země podbarvovaly boj. Zvedl ruku ve snaze to zastavit. „Fjodore!“ zavolal hlasitěji. Jeho bratranec ho přeci musí poznat! Zatraceně.

„Fjodore!“ Teď už hlasitě řval.

Zdalo se, že i jeho protivník je nejistý. Mezi nimi prostupoval kouř. Muž opakovaně zvedal zbraň, neschopný se rozhodnout, zda zamířit.

Udělal tři kroky vpřed, ruce nad hlavou, jako by se vzdával. „Fjodore, vzdej se. Postarám se o nějaké rozumné útočiště“, řval Nikolaus. Prostě jen chtěl, aby ho mladý Rus poznal.

Ten si ale stále nebyl jistý, koho to má před sebou. Nikolaus vykročil vpřed, ven z černého dýmu kupky sena, aby ho syn matčina bratra lépe viděl.

Ten znovu zvedl zbraň. Nikolaus na něj zavolal rusky: „Kdo bude první na druhém břehu.“

Dlouhé roky se účastnili toho závodu, prakticky celé jejich mládež. Kdykoliv přijel strýček Stanis s tetou Oksanou a jejich syny na

návštěvu, závodili synové z jedné i druhé rodiny v jezeře za pan-
ským domem v plavání. Každé léto zvítězil jiný chlapec. Jiný svět.
Jiný život.

Konečně i Fjodor rozpoznal, koho má před sebou. Nevěřícíný
úsměv se mu vloudil do špinavého obličeje, pušku stále ještě vztyče-
nou. „Nikki?... Nikki!“ Radost ze shledání. Konečně. Na okamžik je
uzavřela mýdlová bublina vzpomínek na šťastné prázdninové dny.

V následujícím mžiku se Fjodorův obličej protáhl do pitvorné
grimasy. Zkřivené bolestí. Zase nevěřící údiv. Jako by se to nemohlo
stát. Jako by nebylo možné, aby ho zrovna v tomhle okamžiku za-
sáhli. Puška mu vyklouzla z rukou. Klesl s oběma rukama na prsou
na kolena a pak k zemi.

Nikolaus byl otřesen. I jemu vyklouzla puška. Ne, to se nemohlo
stát. *Kdo bude první na druhém břehu...* Jeho slova chutnala jako
smrt.

Zezadu ho někdo vytrhl z apatie.

„Auwitzi, dlužíš mi pivo.“ Německý voják do něj vrazil a zřejmě
čekal, že mu Nikolaus padne kolem krku. Ten ale jen prostě zíral na
svého zasaženého bratrance. Fjodor kašlal krev.

„Do háje, prober se.“ Kamarád mu zacloumal ramenem. „Co je?
Jsi zraněný? Dostal tě?“

Nikolaus se zmateně rozhlížel. Byl to Arnulf. Hrabecí syn, stejně
jako on. Stejně jako on u 1. jízdní divize. Také ze Západních Pomořan.
Jediný, kdo ho dokázal porazit v chlastu.

Míjel je mohutný oblak kouře. Když se opět rozptýlil, Nikolau-
sův pohled hledal Fjodora. Odstrčil Arnulfa a chtěl běžet ke svému
příbuznému, vtom ho někdo popadl za límec.

„Nedělej kraviny, Auwitzi.“ Držel ho pevně.

Nikolaus se bránil. „Fjodore!“ křičel, jako by mohl všechno zvrátit,
když bude dostatečně nahlas křičet.

Arnulf ho nepustil. „Co to děláš za hovadiny?“ Zápasili. Ve stejný
okamžik k nim dojel zezadu někdo z jejich mužů.

„Co tu děláte? Nevidíte, co se děje vpředu? Rychle, zmizte odsud.“

Z kopce sjížděl oddíl ruské kavalérie. Koně zuřivě frkali, jako
by se takového chaosu nenadáli. A pak ten oheň. Dva se splášili. To

bylo jejich štěstí. Šťastné vteřiny, které potřebovali k tomu, aby unikli z dostřelu. Arnulf Nikolause nepustil, vlekl ho za paži s sebou.

I jezdec si všiml, že něco není v pořádku. Sáhl dolů a chytil Nikolause za druhou paži. Společně ho odtáhli. Pryč od jeho umírajícího bratrance.

Nikolaus byl tak zasažený obrazem těla klesajícího v nevěřicném údivu, že se prostě nechal odvléct.

Najednou jim zahvízdaly kulky kolem uší. Nikolaus ucítil úder a padl do příkopu. Koně neznámého jezdce odstřelili. Omámený zůstal ležet, jen slyšel, jak vedle něj Arnulf začal střílet.

Jeho obličej ležel na něčem teplém a vlhkém. Pohnul se a sjel po něčem kluzkém. Když zvedl hlavu, poznal, co to bylo. Rozražená lebka. Vlasy plné krve. Mrtvé oči na něj zíraly. Věk nejvýš dvacet let. Nikolaus se zděšeně se přitiskl ke straně. Tělo leželo na jiném těle. Celý příkop byl plný, kam jen oko dohlédlo. Všude byla krev, spousta krve. Páchla. Někdo se pokálel. Možná že to byl nakonec on sám.

Na vlasy nasáklé krví si sedla moucha. Slavnost pro červy. O čtyři metry dál ležel německý voják, jehož neznal. Nohy nahoru, hlavu dole v příkopu. Máchal pažemi jako bezmocný brouk, až se konečně něčeho zachytil, otočil se a po čtyřech lezl do příkopu. Jeho uniforma – plátno pomalované krví. Dezorientovaně se obracel do všech směrů. Jeho pohled padl na Nikolause. S pátravým pohledem zvedl hlavu do výše. Kulka mu zleva doprava roztříštila mozek. Jeho oči – jako by někdo sfoukl svíčku. Tak jednoduše. Tak rychle. Zhasl s poslední jiskrou.

To byl okamžik, který Nikolausovi vrátil rozvahu. Když na něj Arnulf zavolal, že musejí zmizet, popadl pušku, která ležela vedle něj, vyskočil a následoval kamaráda.

* * *

Nikolaus civěl na kamaráda. Arnulf se celý večer vychloubal tím, že hraběcímu synovi zachránil život. Nikolaus se neodvažoval odpovídat. Co by si ostatní o něm pomysleli, kdyby se dozvěděli, že skoro ušetřil ruského vojáka, a to jen proto, že to byl jeho příbuzný?

Na polích kolem nich ležely tisíce mrtvých. Sekáčovy bohaté žně. Milosrdná noc zahalila krutý obraz svou temnotou. První válečné boje byly jen šarvátky ve srovnání s tím, co zažil Nikolaus dnes. Okolo vesnice leželo moře zohavených, krví pokrytých těl. Ranění se plazili kolem, naříkali, volali o pomoc.

Když se znovu hnali vpřed, chytil ho nějaký ležící muž za nohavici. Úpěnlivě prosil Nikolause, aby ho zastřelil. Neudělal to. Místo toho mu zalhal. Pošle zdravotníka. Okamžitě, jak dorazí do tábora. Ale na Nikolause tuhle noc žádný tábor nečekal. A pro toho muže si žádný zdravotník nepřišel. Jeho jednotka se až na několik výjimek shledala a nocovala pod širým nebem v blízkosti nádraží v Usdau. Budova hořela, oheň stále doutnal. Jediný světlý bod ve tmě. Pronikaly k nim výkřiky raněných.

Co když jeden z těch hlasů patří Fjodorovi? Nikolaus nedokázal myslet na nic jiného. V každém hlase, v každém naříkavém volání se snažil rozpoznat známý hlas. Fjodor přeci mohl přežít. Musí ho najít. Věděl přibližně, kde leží. Musí ho dostat pryč z bitevního pole a postarat se o to, aby se mu dostalo péče. Nebo aby byl aspoň řádně pohřben. Příliš mnoho jejich mužů a také Rusů bylo v posledních třech týdnech pochováno v hromadných hrobech nebo v jámách od granátů. Bylo příliš mnoho mrtvých – a žádný čas uctít jejich vlastenecké nasazení. Zrovna Fjodor, ne, to nesmí připustit. Ponořený do bláta, pohřbený v cizí zemi, daleko od vlasti, beze jména. To si nezasloužil. V zásadě si to nikdo z nich nezasloužil. Nikolaus vstal. Gestem dal najevo, že se chce na chvíli vzdálit.

„Ale nenech se zase dostat od Rusů,“ volal za ním Arnulf.

Jeho přítel dostane zítra slíbené pivo, doufejme. Až tahle noční můra tady skončí a oni budou moct rozbít pořádný tábor.

Nikolaus věřil, že správně odhadl světovou stranu. Tam vzadu musela být ta vyvýšenina. Příkrčený se plížil tmou. Zmocnil se ho děs. Všechna ta těla, přes něž klopýtal. Všechny ty naléhavě znějící hlasy, jelikož vnímaly poslední lidský zvuk a doufaly, že pro ně konečně přišel zdravotník. Měsíc se v jejich tvářích už neodrážel. Krev byla už příliš dlouho zaschlá. Po jeho hlínou pokrytých holínkách stoupala nahoru čirá hrůza.

28. srpen 1914

Musí si pospíšit. I tak šla Hedwig opatrně, krok za krokem, aby nerozlila smetanu. Bertha je opravdu hodná. Neřekne paní Hindemithové ani slovíčko. Bertha byla jediná, která byla stejně brzo vzhůru jako ona. Ostatní přijdou nejdřív za půl hodiny.

Hedwig otevřela dřevěné dveře vsazené do vrat nové stodoly na seno a prošla jimi. Na chvilku zůstala stát a čekala, až si její oči přivyknou na šero.

Bylo slyšet tiché mňoukání. Hedwig šla do rohu, kde byla tma, přistoupila blíž a viděla, jak Mimi podezíravě zvedla hlavu. Ačkoliv byla jediná, kdo kočkám nosil mléko nebo smetanu, zůstávalo to tlusté rudohnědé zvíře i v jejím případě stále nedůvěřivé. Kočky byly prostě vždycky divočejší než psi. Přesto byla ta zvířata jejími nejlepšími přáteli. Od lidí příliš mnoho laskavosti neočekávala. Lidé ji dříve nebo později vždycky zklamali.

Mimi se protahovala, jako by se teprve vzbudila. Pět koťátek viselo na jejích cecích. Jak sladké! Hedwig byla tak u vytržení, že by nejradši jedno zvedla. Bohužel se jí Mimi za její první pokus špatně odvěčila, hlubokým kousnutím do ruky. To bylo před třemi dny. Kousnutí a škrábance se už hojily.

Těsně před dvěma týdny vzala vyřazenou ovocnou lísku a vystlala ji starou vlněnou dekou. Mimi se přes noc se svými koťátky skutečně přestěhovala. Nyní jí každé ráno, stejně jako dnes, nosila misku smetany. Sklonila se a postavila jí tučnou smetanu přímo pod nos.

Mimi po ní blýskla očima a nedůvěřivě misku očichávala. Pak konečně vymrštila růžový jazýček dopředu a pila. Koťátka měla už čtyři dny otevřené oči. Počká ještě týden, než se znovu odváží si pochovat nějaké koťátko. Možná by si mohla jedno i nechat, takříkajíc jako dárek k narozeninám. Příští měsíc jí bude čtrnáct.

Ach, tohle nemělo východisko. Nikdo nesměl vědět, že má Mimi mladé. Hedwig je bude muset brzy odložit někde v lese. Nebo ta malá kočička miminka ještě někdo utopí v jezeře.

Bylo načase. Hedwig musela zpět. Nemohla si dovolit zanebávat svou práci, dnes už vůbec ne. Pokud na to bude mít čas,

vyzvedne prázdnou misku zase večer. Pokud ne, staví se opět zítra brzo ráno.

„Měj se, Mimi.“

Zrovna když chtěla projít dřevěnými dveřmi, někdo je z venku otevřel. Vyděšeně uskočila o krok zpět. Ranní slunce svítilo přímo do škvíry. Hedwig nedokázala rozpoznat, o koho jde. Doufala, že to je Eugen, ale podle stínu to byl někdo větší než čeledín. Byl také silnější než Johann Waldner. Muž vstoupil. Prudké sluneční světlo pohaslo, zase dokázala něco rozeznat. Začala se jí trást kolena.

Císařův synovec. Pro rány boží, co ten tady dělá? Jak to, že je tak brzo vzhůru? Rodina má dnes odcestovat a služebnictvo bude mít plné ruce práce s úklidem po letní slavnosti.

Pořád se ještě neoprostila od té hrozný příhody z června, kdy neúmyslně překvapila komtesu s tímhle mužem v tak ohavné situaci. Celé dny se plížila domem a schovávala se před návštěvníky.

Ludwig von Preußen měl na sobě kalhoty a holínky. Košili ledaby-le nacpanou za opasek. Nahoře mu vykukovala nahá hrud'. Hedwig sklopila zrak. Takhle by člen císařské rodiny neměl chodit.

„Tak brzy vzhůru?“

Bože, teď s ním musí ještě mluvit. „Jistě, Vaše císařská Výsosti.“

Zasmál se. Neznělo to přátelsky.

„Co dělá tak mladá žába jako ty tady sama na seně?“

Nechtěla mluvit o kočkách. Určitě ne s ním. Nechtěla kočky prozradit. „Já... musím jen... něco donést zpět.“

„Ach tak?“ Přistoupil blíž.

Hedwičiny ruce se roztráslly. Zachvátil ji hrozný strach. Ovládl ji ten výjev, jak tiskl před několika měsíci komtesu ke stěně. Nepřipadal jí jako příjemný muž.

„Musím pokračovat v práci.“ Chtěla se kolem něj protáhnout, ale chytil ji za paži.

„No, ne tak rychle. Ještě mi něco dlužíš.“

Rozevřela oči i ústa. Co by mu měla dlužit?

„Myslíš, že jsem zapomněl, při čem jsi mě při mé poslední návštěvě vyrušila?“ Ačkoliv toho v šeru nebylo moc vidět, věděla, že se zlovolně šklebí.

Srdce jí bušilo tak prudce, že myslela, že jí vyskočí z hrudi. „Opravdu musím do domu. Kuchtička mě hledá.“ V jejím hlase byla znát stopa hysterie.

„Vlasy žluté jako pšenice. Vlastně mám raději spíš tmavovlásky.“ Jednou rukou ji stále držel za paži a v druhé nechal klouzat pramen jejích vlasů mezi prsty. „Ale zato jsi příjemně mladá. Skoro ještě dítě.“

Hedwig nevěděla, co má na to odpovědět.

„Už máš krvácení?“

Hedwig zalapala po dechu. Proboha, co od ní chce?

Víc a víc jí tiskl paži. „Na něco jsem se ptal,“ vyštěkl příkře.

Hrdlem jí stoupala panika. Nedokázala křičet. Nedokázala ani víc dýchat. Ústa se pohybovala bez hlesu. Najednou, jako by si její tělo konečně všimlo nedostatku vzduchu, se zajíkově nadechla, úplně zhluboka.

„Buď zticha!“ Táhl ji dál do stodoly.

„Prosím... ne,“ zasténala Hedwig. Přesto se nechala táhnout. Byl to císařův synovec! A mamzel Schottová jí vtoukala do hlavy, že se má chovat zdvořile a vstřícně, pokud by kdy přišla do styku s nějakým členem císařské rodiny.

Natlačil ji k bednění a zůstal stát. Díval se na ni podivně pronikavým pohledem, olizoval si rty, šklebil se. Ruce ji popadly, otočily ji a rozepnuly jí vzadu šaty.

Chtěla křičet NE, ale selhal jí hlas. Její tělo se odosobnilo, chvělo se jako osika. Chtěla se otočit, chtěla utéct. To přeci nemohla být pravda. Ještě před minutou bylo všechno v pořádku a její největší starostí byl osud kočičích mláďat. A teď nebyla schopná se ani pohnout.

Stáhl jí šaty přes ramena. Samy od sebe sklouzly dolů po jejím vyhublém těle. Otočil ji znovu obličejem k sobě. Hedwig se neodvážila vzhlednout. Zírala na jeho drahé kožené holínky. Najednou pocítila prudkou bolest. Uhodil ji. Tvář ji pálila.

„Nechceš se alespoň bránit?“

Bránit se? Nemohla křičet, nemohla utéct.

Dostala ještě jednu ránu. Ačkoliv se každá část jejího těla třásla, bylo jí, jako by zkameněla. Jeho ruce hrubě popadly její lněnou

spodní košili a roztrhly ji. Hmátl po jejích malých bradavkách a tvrdě je stiskl.

Myslela, že musí zemřít. Celé její tělo se napjalo. Samotná bolest by nebyla tak strašná, to byla zvyklá na jinou. Ale ten muž, cizinec, ji viděl polonahou a dotýkal se jí. Musí zemřít, docela určitě. A to by jí bylo skutečně nejmilejší. Radši než to, čeho se obávala, že brzy nastane. I když ve skutečnosti měla jen mlhavou představu, co by se mělo stát. Lapala po dechu. Slzy jí tekly po tváři.

„Ztracený ženský! Nikdy neudělají, co se od nich čeká.“ Odstrčil ji dozadu. Zakopla o své šaty, které měla obtočené kolem nohou, a skončila na seně. Hlavou narazila na trám.

Ludwig von Preußen si rozepínal kalhoty. Hedwig se tam vůbec nedívala. Nedívala se mu ani do obličeje, když si na ni lehl. Nekřičela, když jí hrubě roztáhl nohy a pronikl do ní. Přitom to, co dělal, tak bolelo. Ale na to neumře. Umře hanbou. Jeho hlava se nad ní komíhala tam a zpět, ale ona se dívala jinam – nahoru... do trámů nové stodoly.

Noc, kdy shořela stará stodola. Oheň plápolal tak jasně. Žhavý a všechno požírající. Kuchařka říkala, že na statek dolehl boží hněv a spálil hříchy. Hřích. Mrzký hřích. Smrtný hřích.

Velký oheň by je měl pohltnout ve své milosti, teď a tady. Až z ní i z něj nic nezůstane, jen studený popel. Hořící seno by tančilo kolem nich. Ale nic podobného se nestalo. Místo toho se vůně čerstvě nasekaného dřeva a lučního sena mísila s pachem mužského potu. O dva metry dál pobouřeně mňoukala kočka.



Kapitola 2

29. srpen 1914

Eugen zůstal stát mezi stájem a hleděl k nové stodole, jako by tam bylo něco zajímavého k vidění. Ale nebylo tam nic. Dveře a vrata byly zavřené. Když čeledín zaslechl, že se blíží Albert, opět se dal do pohybu. Dosud se nemohl vrátit do práce. Nicméně spálená kůže byla už tak dalece zhojená, že mu mohli dlahou zafixovat zlomenou paži. Chlapec ovšem trval na tom, že bude alespoň dohlížet na zvířata. Podstrkoval koňům kousky jablek. Kromě toho na něj už v pokoji a v denní místnosti všechno padalo.

„Děje se něco?“ zeptal se Albert.

Eugen potřásl hlavou. „Nee“, řekl neurčitě. Albert tomu ale tak úplně nevěřil. Na druhou stranu Eugen byl spíše tiché povahy, být se s ním sprátlil. Chlapec pokračoval v chůzi směrem k panskému domu.

Albert vešel do stodoly, aby přinesl čerstvé seno pro kočárové koně. Byl tam sám, což ho nepřekvapilo. Johann Waldner mu šel z cesty. Měl dokonce dojem, že podkoní šel z cesty i Eugenovi. Správně.

Navršil na trakař vonící seno a zrovna když chtěl stodolu opustit, zaslechl tiché knourání. Odstavil trakař a šel po zvuku.

Albert se pousmál. Takže ta tlustá rudohnědá kočka má mláďata. Zvířatům je to jedno, že lidstvo vede válku. Sedl si na bobek, ale když chtěl kočku pohladit, prskla a sekla po něm.

No tak ne. Zrovna chtěl vstát, když objevil misku. Ležela převrácená stranou. Zase se musel usmát. To by Irmgard Hindemithová vážně nerada viděla. Vlastně to mohla být jediná Hedwig, kdo sem tu misku přinesl. Možná i Wiebke, ta má také ráda kočky. Ale kdo

ví, třeba se právě proto zastavil před stodolou Eugen. Ten miloval všechna zvířata.

Albert se už chystal vzít miskou, ale pak si pomyslel, že by měl tomu člověku – ať to byl kdokoli – ponechat jeho tajemství. Vstal a odvezl seno naproti do stáje. Koně měli z krmení radost. Jeden mu hryzal rameno. Nechal ho. Pokud neměl na sobě svou parádní šoféřskou uniformu, bylo mu to fuk.

Venku se spěšně mihl zahradník. Hraběnka Jakoba Pankowa v posledních týdnech nesmírně zapřáhla. Oranžerie byla dokončena akorát včas na letní slavnost. Sám Albert pomáhal ve víc než luxurní oranžerii rozmísťovat těžké mramorové části. I tak byl před tím zahradník v parku každý den. Feodora von Auwitz-Aarhayn nechávala jakoukoliv rostlinu nemilosrdně nahradit jinou, pokud mohla nabídnout více květů.

Za živým habrovým plotem bylo vidět, jak se všechno usilovně dávalo zase do pořádku. Královské panstvo odcestovalo včera dopoledne – jako večer předtím ostatní návštěvníci, kteří chodili po trávníku, rozkopávali štěrk na cestičkách, nebo dokonce šlápli na keř. Zahradník bude mít ještě řadu dní co dělat. Příští dny budou náročné i pro služebnictvo.

Pastor Wittekind byl na slavnosti samozřejmě také. Někdy v následujících dvou týdnech Albert navštíví pastorovu vnučku Paulu, co mu vede domácnost. Minulou neděli po mši se omlouval, že ji v poslední době navštěvoval zřídka. S potěšením obnovila své pozvání na kávu a koláč. Musí zjistit, jestli si pastor všiml jeho krádeže. A když teď věděl, že Wittekind není jeho biologickým otcem, bude pro něj daleko snazší chodit k němu domů.

Jaká hanba. Egidius Wittekind zpronevěřil peníze! Peníze, které starý patriarcha, Donatus von Auwitz-Aarhayn, duchovnímu svěřil, aby podporoval do plnoletosti nemanželské dítě nejmladšího syna hraběte. Připravit dítě bez rodičů v sirotčinci o peníze – jak hluboko musí člověk klesnout, aby tohle udělal. Fujtajbl!

Albert pro tohohle lumpa vymyslí zvláštní pomstu. Chtěl na něj ukázat, odhalit jeho hamižnost. Ale zatím mu chyběl vhodný nápad.

Stejně tak mu scházela jedna důležitá informace: Kdo byla jeho matka? Adolphis von Auwitz-Aarhayn byl jeho biologickým otcem, ale koho přivedl do jiného stavu? Hrabě neměl se svou nemravností problém a bylo mu to jedno, pokud o tom nevěděla jeho žena. Albert sám ho kolikrát vzal k jeho milence. A když hraběti připadala příliš drahá a příliš obtížná, tak ji odkopnul. Když jel do Štětína, brávil ho Albert do jednoho luxusního hodinového podniku, kde zůstával.

Nepotřeboval příliš mnoho fantazie na to, aby pochopil, že jeho matka určitě nebyla žádná dáma velkého světa, maximálně dáma z polosvěta, ale nejspíš asi chudá dívka z vesnice. Mamzel Schottová tu nesloužila ještě ani patnáct let a majordomus Caspers jen o pár let déle. Jedině kuchařka byla tak stará, aby si pamatovala něco z doby před pětadvaceti lety. Tehdy tu ještě nepracovala, ale v Greifenau vyrostla. Ale ani ona mu nemohla poreferovat o nějaké zvláštní události. A Albert se nechtěl vyptávat příliš do podrobností. Koneckonců nikdo neměl odhalit jeho záměr.

Věděl, co dál. Stejně jako se zalekl obsahu těch podkladů, které deset let hledal, tak se zalekl i tohoto kroku. Ale v duchu už ten dopis naformuloval. Teď byl čas dát ho konečně na papír.

Na druhou stranu teď veškerá pozornost patřila válce. Hrabě byl sice velice hrdý na to, že oba jeho starší synové jsou na frontě, ale radost z toho neměl. A jak spontánně padl své dceři kolem krku, když se bez úhony dostala z Východního Pruska.

Člověk na něm pozoroval neustálý neklid. Třikrát denně se ptal, jestli nepřišel telegram. Každé dva dny posílal Alberta do vesnice pro informace a do Stargardu, aby koupil nejčerstvější noviny. Své děti miloval a dělal si o ně starosti. To se mu muselo přičíst k dobru.

Ale Albert byl také jeho syn. Také by ho miloval? Vlastně mu v domě náleželo jiné postavení. Neměl být kočí, ale pasažér. Byl synem svého otce, dokonce prvorozený, zatracený.

Samozřejmě že pruské dědické právo nepředpokládalo, že nemanželské děti budou uplatňovat své nároky. Ani legitimní druhorození a třetirození synové nedostávali s výjimkou ubohé apanáže vůbec nic. A dcery dostávaly apanáž jen tak dlouho, dokud se nevdaly.